

Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право
УДК 342.98

Горбонос Вікторія Вячеславівна

*доктор філософії у галузі права, старший викладач
кафедри фундаментальних і приватно-правових дисциплін
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського*

Horbonos Viktoriia

*PhD in Law, Senior Lecturer of the Department of
Fundamental and Private Legal Disciplines
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynsky State Pedagogical University*

Кронівець Тетяна Миколаївна

*кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри фундаментальних і приватно-правових дисциплін
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського*

Kronivets Tetiana

*Candidate of Legal Sciences, Associate Professor,
Head of the Department of Fundamental and Private Legal Disciplines
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynsky State Pedagogical University*

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СУДОВО-ЕКСПЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В КОНТЕКСТІ ЗАХИСТУ ПРАВ ДИТИНИ: НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД
LEGAL REGULATION OF FORENSIC ACTIVITY IN THE CONTEXT
OF PROTECTION OF CHILDREN'S RIGHTS: NATIONAL AND
EUROPEAN EXPERIENCE**

Анотація. Метою дослідження є вивчення сутності та особливостей судово-експертної діяльності в контексті сучасних реалій та захисту прав дитини, а також конкретних питань, що виникають у правовому регулюванні судово-експертної діяльності на національному та європейському рівнях. Розглядається питання геномної інформації та її застосування для захисту прав людини, а також аспект створення баз даних для здійснення ефективного та оперативного правосуддя і забезпечення прав людини. Особливо важливим на сьогодні є те, що геномна інформація є необхідною для розшуку безвісти зниклих осіб та ідентифікації, оскільки війна принесла українцям величезні втрати – тисячі вбитих і закатованих українців. Саме через війну багато людей вважаються зниклими безвісти, багато – були захоплені у полон. У таких випадках родичам таких осіб рекомендується разом із заявою до поліції про факт зникнення людини здавати біологічні зразки. У тому числі на це мають право і неповнолітні особи. Окрім того неповнолітні, недієздатні та обмежено дієздатні особи мають право подати свою геномну інформацію для реєстрації за наявності письмової згоди їх законних представників.

Під час написання цієї статті здійснювались загальнонаукові теоретичні методи дослідження, а також проведено аналіз опублікованих даних та законодавчої бази щодо правового регулювання експертизи ДНК, як одного з найбільш важливих напрямів експертних досліджень в умовах війни.

Результати. Виявлено основні напрями вирішення проблем, що мають найвагоміше значення для того, аби ДНК-аналіз в Україні набув необхідного розвитку. Визначено та обґрунтовано важливість збору геномної інформації, а також створення різноманітних баз даних. Представлена важливість дотримання законодавства під час збору, зберігання та використання інформації про особу, з метою ефективної роботи

правосуддя та забезпечення прав людини. Підкреслена важливість судової експертизи для встановлення об'єктивної істини, розробки й практичного впровадження наукових методів та методик, дослідження матеріалів під час розслідування злочинів і судового розгляду справ.

Ключові слова: *судово-експертна діяльність, права дитини, експертиза ДНК, геномна інформація.*

Summary. *The purpose of the work is to study the essence and features of forensic expert activity in the context of modern realities and the protection of children's rights, as well as specific issues arising in the legal regulation of forensic activity at the national and European levels. The issue of genomic information and its application for the protection of human rights is considered, as well as the aspect of creating databases for the implementation of effective and operational justice and ensuring human rights. It is especially important today that genomic information is necessary for the search for missing persons and identification, since the war brought huge losses to Ukrainians - thousands of killed and tortured people. Because of the war, many people are considered missing, many were captured. In such cases, the relatives of these persons are advised to submit biological samples together with a statement to the police about the fact. Minors also have the right to do so. In addition, minors, incapacitated persons and persons with limited legal capacity have the right to submit their genomic information for registration with the written consent of their legal representatives.*

While creating this article, general scientific theoretical research methods were carried out, as well as an analysis of published data and the legislative framework regarding the legal regulation of DNA expertise, as one of the most important areas of expert research in wartime conditions.

The results. The main areas of problem solving are identified. They are essential for DNA analysis in Ukraine to acquire the necessary development. The

importance of the collection of genomic information, as well as the creation of various databases, were defined and substantiated. The importance of complying with the law during the collection, storage and use of information about a person, for the purpose of effective justice and ensuring human rights, is presented. Forensic examination is necessary for the establishment of objective truth, the development and practical implementation of scientific methods and techniques, the study of materials during the investigation of crimes and the trial.

Key words: *forensic expert activity, childrens` rights, DNA examination, genomic information.*

Постановка проблеми. В сучасних реаліях війни на теренах нашої держави важливого значення набувають судово-експертні дослідження, завдяки яким ефективно відбувається забезпечення прав наших громадян та захист їх інтересів. Слід зазначити, що подібні дослідження є вкрай специфічними, адже вони пов'язані з професійною діяльністю компетентних осіб і мають техніко-науковий характер, тобто це процес, який потребує наявності не тільки об'єкту дослідження, а і професійних знань, умінь і навичок, відповідного матеріально-технічного забезпечення, а також ефективної організації роботи відповідних фахівців і спеціалістів. Діяльність останніх можна вважати унікальною, оскільки виключно судові експерти уповноважені провадити дослідження для задоволення потреб правосуддя. Тому, беззаперечним є той факт, що установи, що здійснюють судово-експертні дослідження, часто є обов'язковим суб'єктом як досудового слідства, так і судових проваджень із специфічною компетенцією. Важливе місце серед списку таких досліджень посідає експертиза ДНК. Працюючи зі справами, пов'язаними із захистом та реалізацією прав дитини, важливо ґрунтовно ознайомитися та розібратися в наявному законодавстві щодо обраного напрямку діяльності, адже будь-який

процес оптимізації повинен мати відповідне правове, матеріальне та теоретичне підґрунтя.

Аналіз наукових досліджень та публікацій. Основні аспекти судово-експертної діяльності та можливості удосконалення цієї системи знайшли своє відображення в наукових працях вітчизняних та зарубіжних вчених, науковців і практиків, серед яких: А.М. Авторгов [1], О.М. Бандурка [2], О.І. Безпалова [3] тощо [4, с. 21]. Якщо говорити про проблемні питання, що стосуються ДНК експертизи, вони чудово розкриті у роботах І.Ю. Горбатенко [5], Д. О. Уманського, Р.Г. Кривди [6], О.В. Матарикіна [7] тощо [8, с. 160]. Проте практичний аспект правового регулювання судово-експертної діяльності в контексті захисту прав дитини, а також практичні рекомендації щодо засобів і методів виявлення, вилучення, дослідження, оцінки і використання в доказуванні у кримінальному провадженні інформації, одержаної з ДНК, й надалі потребують ґрунтовного дослідження та удосконалення.

Постановка завдання. В умовах військових дій, постійної терористичної загрози великого значення набула ідентифікація останків загиблих, а також їх пошук, шляхом застосування генетичного аналізу. Більш того, цей метод аналізу є основним у справах про встановлення батьківства, біологічної спорідненості у випадках з особами, які втратили пам'ять, а також з бездомними і загубленими дітьми, кількість яких, на жаль, є досить великою у реаліях сьогодення. Отже, якщо говорити про правове регулювання судово-експертної діяльності, у тому числі у контексті захисту прав дитини, то можна з упевненістю виділити значимість експертизи ДНК, яку відносять до найбільш точних методів ототожнення людини.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні злочинність постає перед нами у нових сферах та проявах. Аби забезпечити їй гідне протистояння, можливості різних наук об'єднуються, що набуває все більшого значення у

сучасних реаліях війни. Якщо говорити про ДНК експертизу – це надважливий напрям дослідження, який з кожним днем набуває масштабності у боротьбі за права та свободи людини, що порушуються тяжкими злочинами, в тому числі в умовах окупації.

Аналізуючи матеріали дослідження під час написання цієї статті, виділено основні напрями вирішення проблем, що мають вагоміше значення для того, аби ДНК-аналіз в Україні набув необхідного розвитку. На нашу думку, це:

1) покращення рівня правового регулювання геномної реєстрації населення України;

2) створення єдиної основи, як інструментальної, так і методологічної для регулювання діяльності державних криміналістичних лабораторій;

3) практичне застосування технологій скринінгу ДНК, а також забезпечення ними криміналістичних лабораторій, з метою виявлення тяжких злочинців за залишеними біологічними слідами-матеріалами;

4) постійне збільшення автоматизованих баз даних ДНК-профілів для того, щоб використовувати їх в процесі розслідування злочинів [8, с. 161].

Важливою новелою у правовому регулюванні судово-експертної діяльності стало ухвалення Верховною Радою законопроекту «Про державну реєстрацію геномної інформації людини» [9]. Говорячи про таку інформацію ми маємо на увазі відомості про генетичні ознаки людини, тобто фактично це генетичні дані (зразки ДНК). У розумінні законодавства про захист персональних даних геномна інформація відноситься до чутливих персональних даних, тобто відомостей чи сукупності відомостей про особу, яка ідентифікована або може бути конкретно ідентифікована, які підлягають особливому порядку обробки та відповідним гарантіям захисту (ст. 7 Закону України «Про захист персональних даних» [10], ст. 6 Конвенції

Ради Європи №108 про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних [11] та ст. 9 Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2016/679 від 27 квітня 2016 року про захист фізичних осіб у зв'язку з опрацюванням персональних даних і про вільний рух таких даних, та про скасування Директиви 95/46/ЄС (Загальний регламент про захист даних) [12].

І. Бондаренко зазначає, що: «... світовий досвід з ведення подібних обліків свідчить про доцільність створення єдиної бази даних ДНК. За таким принципом ведуться бази даних ДНК в США, Великобританії, Польщі, Німеччині, Італії, Іспанії, Франції» [13]. У багатьох країнах світу започатковано відповідні реєстри. Доведення високої ймовірності ідентифікації особи за ДНК-профілем створило підґрунтя для започаткування в багатьох країнах світу відповідних реєстрів. Наприклад, Великобританія – у 1995 році створює базу даних ДНК Національної кримінальної розвідки, в яку до 2020 року внесено 6,6 млн. профілів, що дозволило у період з 2001 по 2020 роки ідентифікувати 731 тис. зразків ДНК [14, с.71]. США у 2000 році створили федеральний підрозділ бази даних ДНК (FDDU), який обслуговує велику спільноту криміналістів, допомагаючи ідентифікувати осіб, профілі яких знаходяться у Національній системі індексу ДНК (NDIS) [15]. У Німеччині кожна з лабораторій може проводити низку експертиз (наприклад, аналіз ДНК), а також є утримувачем баз даних кримінально-значущої інформації, наприклад, відбитків пальців. Діяльність лабораторій щодо накопичення інформаційних баз регламентується Розділом 4 Закону Німеччини «Про Федеральне управління кримінальної поліції та співробітництво уряду Федерації та федеративних земель у кримінальних справах» [16].

Прийняття цього документу в Україні означає, що проводитиметься обов'язкова та добровільна державна реєстрація геномної інформації. Звичайно ж ці відомості є конфіденційними. Тут також варто згадати

статтю 6 Конвенції Ради Європи №108, в якій йдеться про вимогу заборони автоматизованої обробки персональних даних, якщо це не передбачено внутрішнім законодавством [11]. Це підкреслює важливість ухвалення цього Закону для виконання вимог міжнародних договорів.

До ДНК-бази обов'язково вноситимуть дані людей, які вчинили суспільно небезпечні діяння або злочини, перелік яких можна знайти у законодавстві. Внесення такої інформації відбуватиметься за кошти державного бюджету. У контексті сьогодення та захисту прав дитини вона є надзвичайно важливою для розшуку безвісти зниклих людей, дітей, ідентифікації останків тощо.

Заступник Міністра внутрішніх справ України Ігор Бондаренко на своїй сторінці у facebook говорить про те що фахівці Експертної служби МВС постійно проводять молекулярно-генетичні дослідження, пов'язані із воєнними злочинами військових рф на території України. За період війни призначено вже понад 6 тисяч експертиз щодо встановлення особи, з яких близько 40% вже виконані: «Саме тому зараз надзвичайно актуальним є створення інструменту для накопичення та систематизації даної інформації, надання їй правового статусу для використання як доказової бази у процесі доведення злочинів окупантів проти України», — зазначив Бондаренко [17].

Закон вступає в силу з 06.02.2023 року. Проте окремі положення діють уже сьогодні, що стосується саме відбору матеріалу. В основному, така інформація буде використовуватись для розкриття злочинів у кримінальних провадженнях. У даному контексті варто також зазначити статтю 37 ЗУ «Про ратифікацію Конвенції Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства» [18]. Адже саме у ній зазначається, що для запобігання вчинення злочинів та здійснення кримінального переслідування, необхідні засоби зберігання та накопичення

даних для ідентифікації ДНК осіб, яких засудили за скоєння правопорушень.

Як ми уже зазначали вище, особливо важливим на сьогодні є те, що геномна інформація є необхідною для розшуку безвісти зниклих осіб та ідентифікації. Звичайно можна здійснювати комплексні генетичні дослідження, які також передбачені у нашому законодавстві. Проте, для того, щоб здійснити пошук безвісти зниклої особи потрібне дослідження зразків близьких родичів, а вони не завжди наявні, або особистих речей. Більш того, необхідні дозволи обробки персональних даних родичів для того, щоб здійснювати пошуки на спорідненість.

Для того, щоб добровільно подати свою геномну інформацію для реєстрацію, не потрібно особливого дозволу. На це мають право громадяни України, іноземці та особи без громадянства, а також неповнолітні, недієздатні та обмежено дієздатні особи за наявності письмової згоди їх законних представників. Контроль за дотриманням прав людини і громадянина при державній реєстрації геномної інформації має здійснювати Уповноважений Верховної Ради України з прав людини [19].

База громадян на постійній основі буде поповнюватись. Взагалі, планується створити також мережу, яка скрадатиметься з декількох об'єднаних баз даних. Вони зберігатимуть дактилоскопічні дані відбитків пальців рук, образів обличчя. Образи обличчя українців та іноземців зберігатимуться окремо. Така система допоможе ефективніше здійснювати розкриття злочинів, судові процеси та пошук осіб.

Наприклад, після досягнення 5-річного віку у обов'язковому порядку робитимуть відцифрований образ обличчя, а з 12 років — братимуть відбитки пальців рук дитини [20].

«Жахлива реальність цієї війни – тисячі вбитих і закатованих українців. На жаль, багато людей вважаються зниклими безвісти, багато – були захоплені у полон. У таких випадках родичам таких осіб

рекомендується разом із заявою до поліції про факт зникнення людини здавати біологічні зразки. Це потрібно для виведення ДНК-профілю та подальшого порівняння із наявними у єдиній базі даних», – наголошують у Міністерстві охорони здоров'я.

Для того, щоб здати біологічні зразки, родичам (біологічним батькам чи дітям зниклої особи) необхідно з паспортом (свідоцтвом про народження – для дитини) прийти у відділ поліції. Лише з постанови слідчого відбувається відбір зразків ДНК експертизи. В таких випадках вона є безкоштовною. Це може бути кров, слина, епітелій з ротової порожнини, які беруться у криміналістичних лабораторіях за дорученням слідчого.

У випадках, що стосуються померлих зразки відбирають у відділі експертизи трупів. До таких зразків відноситься будь-який біологічний матеріал: окремі кістки, кров, фрагменти кісток, м'які тканини, що в подальшому відправляються у відділення судово-медичної експертизи і вже там виділяється ДНК-профіль. ДНК-картка направляється до ДНДЕКЦ МВС України. Там її додають до бази централізованого обліку генетичних ознак людини під унікальним ідентифікатором. Його присвоюють і під час реєстрації невстановлених осіб [21].

Отже, хочемо ще раз підкреслити, що ініціювати експертизу для пошуку загиблих за власним бажанням неможливо. Для цього потрібно звернутися за місцем свого проживання до відділення поліції. У Національній поліції працює спеціальна гаряча лінія для пошуку безвісти зниклих; людей, які могли загинути під час бойових дій; а також повідомлень про місце смерті та поховання громадян [22].

Висновки дослідження. У цілому можна зробити висновки, що правова охорона не може обмежуватися можливістю застосування встановлених законом захисних механізмів. Як дорослий, так і дитина має право самостійно обрати спосіб захисту відповідно до змісту порушеного права, характеру правопорушення та його наслідків або взагалі відмовитися

від використання засобів захисту [23]. У свою чергу держава повинна забезпечити варіанти захисту цього права. Абсолютний захист прав, свобод і інтересів є одним із провідних напрямів діяльності будь-якої сучасної демократичної правової держави, який реалізується в усіх суспільно важливих сферах. Не менш важливим напрямом діяльності держави є правоохоронний (ст. 3 Конституції України) [24], зокрема шляхом створення безпечного середовища та сприятливих умов для життєдіяльності та прогресивного розвитку населення. З метою виконання цього завдання державою створено низку спеціальних органів (правоохоронних), яким делеговано сукупність повноважень для виконання поставлених завдань, більшість із яких зводиться до протидії злочинності, виявлення та припинення адміністративних правопорушень [7]. «Судова експертиза підсилює доказовий базис матеріалів справи, забезпечує встановлення об'єктивної істини, відіграючи важливу роль у розробці й практичному впровадженні наукових методів та методик, дослідження матеріалів під час розслідування злочинів і судового розгляду справ» [25, с. 8]. А у реаліях сьогодення ще й відновлює права особи та допомагає в умовах війни не втратити або відновити найважливіше – зв'язок із рідними та близькими.

Література

1. Авторгов А.М. Адміністративно-правовий статус державного виконавця : автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07. К., 2008. 17 с. укр.
2. Бандурка О.М. Адміністративний процес України: монографія. Харків : ХНУВС, Майдан, 2019. 422 с.
3. Беспалова О.І. Актуальні питання діяльності слідчих підрозділів органів внутрішніх справ України : зб. наук. пр. ф-ту підготов. фахівців для підрозділів слідства ХНУВС за 2013 рік / за заг. ред. чл.-кор.

- НАПрН України, д-ра юрид. наук С. М. Гусарова. Х. : НікаНова, 2013. 732 с.
4. Горбонос В.В. Адміністративно-правовий статус Експертної служби МВС України : дисертація доктора філософії. Харків, 2022. 255 с.
  5. Горбатенко І.Ю. ДНК аналіз у криміналістиці : монографія. Херсонська міська друкарня. Херсон, 2003. 123 с.
  6. Уманський Д. О. Судово-медична ідентифікація особи за допомогою дослідження геномної ДНК біологічного матеріалу у цитологічних препаратах / Д. О. Уманський, Р. Г. Кривда, Г. Ф. Кривда // Вісник проблем біології і медицини. 2012. Т. 1, № 3. С. 224–230.
  7. Матарикіна О.В. Актуальність та можливості судової молекулярно-генетичної експертизи при ідентифікації осіб. Актуальні питання стандартизації судово-експертного забезпечення правосуддя в Україні. Перспективи розвитку: мат-ли міжнар. наук.-практ. конф., присв. 105-річчю судової експертизи в Україні та 95-річчю з дня народження академіка М. Я. Сегая (м. Київ, 4-5 липня 2018 р.) / за заг. ред. О.Г. Рувіна; уклад. Нестор Н.В., Полтавський А.О., Юдіна О.В., Форіс Ю.Б. Київ : КНДІСЕ Мінюст. України, 2018. С. 174-176.
  8. Процесуальне та техніко-криміналістичне забезпечення досудового розслідування : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 28 листоп. 2019 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2019. 312 с.
  9. Закон України «Про державну реєстрацію геномної інформації людини» від 09.07.2022 № 2391-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2391-20#Text> (Дата звернення 25.12.2022)
  10. Закон України «Про захист персональних даних» від 27.10.2022 № 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text> (Дата звернення 25.12.2022)

11. Конвенція про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних від 06.07.2010 № 994_326. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_326 (Дата звернення 25.12.2022)
12. Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2016/679 від 27 квітня 2016 року про захист фізичних осіб у зв'язку з опрацюванням персональних даних і про вільний рух таких даних, та про скасування Директиви 95/46/ЄС від 27.04.2016 № 984_008-16. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_008-16#Text (Дата звернення 22.12.2022)
13. Парламент прийняв Закон «Про державну реєстрацію геномної інформації людини». URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/parlament-pryiniav-zakon-pro-derzhavnu-reiestratsiiu-henomnoi-informatsii-liudyny> (Дата звернення 25.12.2022)
14. Лелека О.В. Правова регламентація реєстрації геномної інформації людини: міжнародний та вітчизняний досвід. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право, 2022. Том 2, № 72. 303 с. doi: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2022.72.44>
15. Офіційний сайт ФБР. URL: <https://www.fbi.gov/services/laboratory/biometric-analysis/codi> (Дата звернення 23.12.2022)
16. Gesetz über das Bundeskriminalamt und die Zusammenarbeit des Bundes und der Länder in kriminalpolizeilichen Angelegenheiten vom 01.06.2017. URL: https://www.bka.de/DE/DasBKA/GesetzlicherAuftrag/gesetzlicherauftrag_node.html
17. Сьогодні Верховна Рада України прийняла важливий для правоохоронної системи та сфери експертно-криміналістичної діяльності закон - «Про державну реєстрацію геномної інформації людини», реєстр. № 4265. URL:

- <https://www.facebook.com/irgan.daren/posts/pfbid023czkab2TeabPj9pgScWsbcyecSRbPNNUnjj7XiLuPUMajnguFQqUvZ957rVVSF83kl> (Дата звернення 25.12.2022)
- 18.3У «Про ратифікацію Конвенції Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства» від 20.06.2012 № 4988-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4988-17#Text> (Дата звернення 25.12.2022)
- 19.Коваленко Ю. Облік ДНК в умовах воєнного стану та ризику під час обробки. URL: <https://zib.com.ua/ua/153699.html> (Дата звернення 25.12.2022)
- 20.Дані біометрики. В Україні з'явиться велика база громадян та іноземців. URL: <https://zaborona.com/dani-biometryky-v-ukrayini-zyavytsya-velyka-baza-gromadyan-ta-inozemcziv/> (Дата звернення 25.12.2022)
- 21.Пошук загиблих та зниклих за ДНК: як відбувається судмедекспертиза? URL: <https://moz.gov.ua/article/news/poshuk-zagiblih-ta-zniklih-za-dnk-jak-vidbuvaetsja-sudmedekspertiza-> (Дата звернення 22.12.2022)
- 22.Як ініціювати ДНК-експертизу для пошуку загиблих — пояснюють у МОЗ. URL: <https://hromadske.ua/posts/yak-iniciyuvati-dnk-ekspertizu-dlya-poshuku-zagiblih-royasnuuyut-u-moz> (Дата звернення 20.12.2022)
- 23.Zozulia I., Zozulia O., Melnychuk S., Luts L., Kronivets T., Karmazina S. Protection of the Right to Information on One's Health by Authorized State Bodies. *Systematic Reviews in Pharmacy*. 2020. 11(10). P. 803-806. doi: 10.31838/srp.2020.10.120 [in English]
- 24.Конституція України від 01.01.2020 №254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
- 25.Клименко Н. І., Федчишина В. В. З історії розвитку і становлення Київського науково-дослідного інституту судових експертиз

Міністерства юстиції України. Віче. Рубрика «Наукова бібліотека».
2013. № 14. С. 8-12.

References

1. Avtorhov A.M. Administratyvno-pravovyi status derzhavnoho vykonavtsia : avtoref. dys... kand. yuryd. nauk: 12.00.07. K., 2008. 17 s. ukr.
2. Bandurka O.M. Administratyvnyi protses Ukrainy: monohrafiia. Kharkiv : KhNUVS, Maidan, 2019. 422 s.
3. Bespalova O.I. Aktualni pytannia diialnosti slidchykh pidrozdiliv orhaniv vnutrishnikh sprav Ukrainy : zb. nauk. pr. f-tu pidhotov. fakhivtsiv dlia pidrozdiliv slidstva KhNUVS za 2013 rik / za zah. red. chl.-kor. NAPrN Ukrainy, d-ra yuryd. nauk S. M. Husarova. Kh. : NikaNova, 2013. 732 s.
4. Horbonos V.V. Administratyvno-pravovyi status Ekspertnoi sluzhby MVS Ukrainy : dysertatsiia doktora filosofii. Kharkiv, 2022. 255 s.
5. Horbatenko I.Iu. DNK analiz u kryminalistytsi : monohrafiia. Khersonska miska drukarnia. Kherson, 2003. 123 s.
6. Umanskyi D. O. Sudovo-medychna indentyfikatsiia osoby za dopomoho doslidzhennia henomnoi DNK biolohichnoho materialu u tsytolohichnykh preparatakh / D. O. Umanskyi, R. H. Kryvda, H. F. Kryvda // Visnyk problem biolohii i medytsyny. 2012. T. 1, № 3. S. 224–230.
7. Matarykina O.V. Aktualnist ta mozhlyvosti sudovoi molekuliarno-henetychnoi ekspertyzy pry identyfikatsii osib. Aktualni pytannia standartyzatsii sudovo-ekspertnoho zabezpechennia pravosuddia v Ukraini. Perspektyvy rozvytku: mat-ly mizhnar. nauk.-prakt. konf., prysv. 105-richchiu sudovoi ekspertyzy v Ukraini ta 95-richchiu z dnia narodzhennia akademika M. Ya. Sehaia (m. Kyïv, 4-5 lypnia 2018 r.) / za zah. red. O.H. Ruvina; uklad. Nestor N.V., Poltavskyĭ A.O., Yudina O.V., Foris Yu.B. Kyiv : KNDISE Miniust. Ukraïny, 2018. S. 174-176.

8. Protsesualne ta tekhniko-kryminalistychne zabezpechennia dosudovoho rozsliduvannia : tezy dop. vseukr. nauk.-prakt. konf. (m. Kharkiv, 28 lystop. 2019 r.) / MVS Ukrainy, Kharkiv. nats. un-t vnutr. sprav. Kharkiv, 2019. 312 s.
9. Zakon Ukrainy «Pro derzhavnu reiestratsiiu henomnoi informatsii liudyny» vid 09.07.2022 № 2391-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2391-20#Text> (Date of application 25.12.2022)
10. Zakon Ukrainy «Pro zakhyst personalnykh danykh» vid 27.10.2022 № 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text> (Date of application 25.12.2022)
11. Konventsiiia pro zakhyst osib u zviazku z avtomatyzovanoiu obrobkoiu personalnykh danykh vid 06.07.2010 № 994_326. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_326 (Date of application 25.12.2022)
12. Rehlament Yevropeiskoho Parlamentu i Rady (IeS) 2016/679 vid 27 kvitnia 2016 roku pro zakhyst fizychnykh osib u zviazku z opratsiuvanniam personalnykh danykh i pro vilnyi rukh takykh danykh, ta pro skasuvannia Dyrektyvy 95/46/IeS vid 27.04.2016 № 984_008-16. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_008-16#Text (Date of application 22.12.2022)
13. Parlament pryiniav Zakon «Pro derzhavnu reiestratsiiu henomnoi informatsii liudyny». URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/parlament-pryiniav-zakon-pro-derzhavnu-reiestratsiiu-henomnoi-informatsii-liudyny> (Date of application 25.12.2022)
14. Leleka O.V. Pravova rehlamentatsiia reiestratsii henomnoi informatsii liudyny: mizhnarodnyi ta vitchyzniani dosvid. Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Serii: Pravo, 2022. Tom 2, № 72. 303 c. doi: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2022.72.44>

15. Ofitsiinyi sait FBR. URL: <https://www.fbi.gov/services/laboratory/biometric-analysis/codi> (Date of application 23.12.2022)
16. Gesetz über das Bundeskriminalamt und die Zusammenarbeit des Bundes und der Länder in kriminalpolizeilichen Angelegenheiten vom 01.06.2017. URL: https://www.bka.de/DE/DasBKA/GesetzlicherAuftrag/gesetzlicherauftrag_node.html
17. Sohodni Verkhovna Rada Ukrainy pryiniala vazhlyvyi dlia pravookhoronnoi systemy ta sfery ekspertno-kryminalistychnoi diialnosti zakon - «Pro derzhavnu reiestratsiiu henomnoi informatsii liudyny», reiestr. № 4265. URL: <https://www.facebook.com/irgan.daren/posts/pfbid023czkab2TeabPj9pgScWsbcyecSRbPNNUnjj7XiLuPUMajnguFQqUvZ957rVSF83kl> (Date of application 25.12.2022)
18. ZU «Pro ratyfikatsiiu Konventsii Rady Yevropy pro zakhyst ditei vid seksualnoi ekspluatatsii ta seksualnoho nasylstva» vid 20.06.2012 № 4988-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4988-17#Text> (Date of application 25.12.2022)
19. Kovalenko Yu. Oblik DNK v umovakh voiennoho stanu ta ryzyky pid chas obrobky. URL: <https://zib.com.ua/ua/153699.html> (Date of application 25.12.2022)
20. Dani biometryky. V Ukraini ziavytsia velyka baza hromadian ta inozemtsiv. URL: <https://zaborona.com/dani-biometryky-v-ukrayini-zyavytsya-velyka-baza-gromadyan-ta-inozemcziv/> (Date of application 25.12.2022)
21. Poshuk zahyblykh ta znyklykh za DNK: yak vidbuvaetsia sudmedekspertyza? URL: <https://moz.gov.ua/article/news/poshuk-zagiblih-ta-zniklih-za-dnk-jak-vidbuvaetsja-sudmedekspertiza-> (Date of application 22.12.2022)
22. Iak initsiiuvaty DNK-ekspertyzu dlia poshuku zahyblykh — poiasniuiut u MOZ. URL: <https://hromadske.ua/posts/yak-iniciyuvati-dnk-ekspertizu->

dlya-poshuku-zagiblih-poyasnyuyut-u-moz (Date of application
20.12.2022)

23. Zozulia I., Zozulia O., Melnychuk S., Luts L., Kronivets T., Karmazina C. Protection of the Right to Information on Ones Health by Authorized State Bodies. *Systematic Reviews in Pharmacy*. 2020. 11(10). P. 803-806. doi: 10.31838/srp.2020.10.120 [in English]
24. Konstytutsiia Ukrainy vid 01.01.2020 №254k/96-VR. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
25. Klymenko N. I., Fedchyshyna V. V. Z istorii rozvytku i stanovlennia Kyivskoho naukovo-doslidnoho instytutu sudovykh ekspertyz Ministerstva yustytzii Ukrainy. *Viche. Rubryka «Naukova biblioteka»*. 2013. № 14. S. 8-12.